

Nr 1415

Av fru **Ryding** och herr **Hermansson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 112, angående avgifterna i postverkets tidningsrörelse.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 112 redovisas att samtliga remissinstanser i princip ansluter sig till tidningstaxeutredningens uttalande (SOU 1969: 39) att full kostnadstäckning i postverkets tidningsrörelse bör uppnås. Men det framgår också av propositionen att det finns delade meningar om detta skall ske avgiftsvägen eller genom statlig subventionering, uppfattningar som även går isär bland remissinstanserna i fråga om utformningen och omfattningen av subventioneringen.

De förslag som framläggs i prop. nr 112 innebär i realiteten en betydande ekonomisk fördel för de stora tidningarna, medan alla de mindre (d. v. s. huvudparten av den svenska pressen) får bära största belastningen.

Detta kan illustreras med följande exempel.

Två brevbärare i en landsortstad har i sina väskor tidningar som skall delas ut till prenumeranter på orten. Tidningarna väger tillsammans i båda fallen 30 kg. Den ene brevbäraren har uteslutande en stor dagstidning, nedan benämnd A, under det att den andre uteslutande har en till omfånget mindre dagstidning, nedan benämnd B. För respektive tidningar ställer sig kostnaderna för denna postens service enligt föreslagen tariff som följer:

tidn. A Ex.-avgift	100 ex à 9 öre	9:—
Viktavgift	30 kg à 78,5 öre	23:55
	Summa kr	32:55
tidn. B Ex.-avgift	625 ex. à 9 öre	56:25
Viktavgift	30 kg à 78,5 öre	23:55
	Summa kr.	79:80

Exemplet visar ex.-avgiftens avgörande betydelse för kostnaderna. Vid samma antal exemplar adresserade utgivarekorsband (prenumerationssex.) utgör ex.-avgiftens andel av totalkostnaderna:

för tidn. A	27,68 %
för tidn. B	70,5 %

De stora tidningarnas ansenliga sidantal har sin orsak bl. a. i mängden inkomstbringande annonser, som ger dem en helt annan ekonomisk bär-

kraft än de små tidningarna, av vilka många kämpar med stora svårigheter för sin existens. Att i det läget gynna de förra med reellt sett fördelaktigare befodringsavgifter måste betecknas som en orimlighet.

Om man går till väga som i prop. nr 112 föreslås för att göra postverkets tidningsrörelse självbärande påskyndar man tidningsdöden. Detta går stick i stäv mot vad som måste vara en riktig linje, nämligen att främja utvecklingen av en rik och mångfasetterad press, som ger var och en möjlighet att välja de informationsorgan man önskar. Frågan om tidningsrörelsen skall vara självbärande får alltså inte ställas i förgrunden på sätt som skett i prop. nr 112, då följderna utan tvivel skulle bli en fortsatt nedläggning av mindre pressorgan och en koncentration i riktning mot monopol för ett fåtal stora tidningar. I stället måste en del av kostnaderna för postverkets tidningsdistribution betraktas som en samhällets service och bäras genom anslag, samtidigt som relationerna mellan ex.- och viktavgifter måste ändras så att ex.-avgiften kraftigt minskas medan viktavgiften höjes.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

1. att riksdagen avslår Kungl. Maj:ts proposition nr 112 år 1970, samt
2. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utarbetande av ett nytt förslag om avgifter i postverkets tidningsrörelse enligt i denna motion anförda riktlinjer.

Stockholm den 28 april 1970

Gunvor Ryding (vpk)

C. H. Hermansson (vpk)
